

Jag har fått följande frågor av Saga Carlgren:

- Hur arbetar du som ordförande i regionstyrelsen för att påverka staten att sänka färjepriserna?
- Hur stor påverkan anser du att färjepriserna har på utflyttning och eventuell utebliven inflyttning för Gotland?
- Hur arbetar ni i styret för att påverka regeringen i färjeprisfrågan?

Svar på hur jag, och vi, arbetar för sänkta priser:

Exempel från 2022-2023:

- hemställen till regeringen om kompensation för höga färjepriser,
- flera skrivelser till regeringen om att Gotlands behov måste tillgodoses avseende biljettpriser,
- tagit fram kunskapsunderlag med risker för möjligheterna att bo, leva och verka på Gotland i och med de höga priserna för att transportera sig,
- haft möten med trafikutskottet och Trafikverkets generaldirektör,
- seminarier i Almedalen.

Mer färiska exempel:

- strategidag färjetrafiken, november 2024. Målgrupp: Trafikrådets styrelse förstärkt med GFB, RF-SISU, Sveriges Åkeriföretag, regionråd och utökat RSAU. Syfte: Fördjupa strategidiskussionen kopplat till färjetrafiken
- upphandlat kunskapsunderlag om riskerna med det nya färjetrafikavtalet, november 2024.
- lyfter frågan i remissvar på Trafikverkets åtgärdsvalsstudie Långsiktig tillgänglighet till och från Gotland, januari 2025.
- arbetar med frågan inom ramen för Trafikrådet, kontinuerligt.
- arbetar med frågan inom ramen för Mälardalsrådets EBS-samarbete, kontinuerligt. *(På Mälartinget 8-9 maj lyfte Mälardalsrådets ordförande i dialog med Elisabeth Svantesson på scen vikten av att Gotlandstrafiken ses som Gotlands landsväg, och att kostnaden måste motsvara kostnaden för en resa på fastlandet).*
- Organiserar om Trafikrådet och prioriterar upp transport och infrastruktur i Region Gotlands strategiska arbete - ”nya” Trafikrådets första möte var 2/6 2025
- 2/6 var Moderater från Trafikutskottet på besök på Gotland och prisfrågan, såväl som tillgänglighet och reservhamn var temat
- startar ett Trafikforum för att bredda diskussionen, genomförs för första gången oktober 2025 - bland annat måste gotlänningars synpunkter och upplevelse få större genomslag kring prioriteringar och vägval
- Driver vid varje givet tillfälle att Gotland ska ingå i Nationell Plan - det är helt apart att Gotland som enda region inte ingår

På gång:

- Regionstyrelseförvaltningen arbetar med att ta fram ett kunskapsunderlag om färjetrafikpriserna. Vi behöver bygga vår kommunikation på fakta och gör därför ett arbete för att ta fram väl underbyggd prisstatistik.

- Regionstyrelseförvaltningen arbetar med hur vi kan arbeta med kommunikation och påverkan på kort och lång sikt.
- Båda punkterna ovan diskuterades till att börja med på Trafikrådets möte 2/6.

Svar på hur jag ser på färjeprisernas påverkan på utflyttning och eventuell utebliven inflyttning för Gotland?

Priserna på det som är vår landsväg är oerhört problematiska. Känslan är att priserna för att ta sig till och från Gotland påverkar in- och utflyttning, men vi genomför inte någon mätning som kan styrka faktisk utveckling. I november/december 2022, dvs. innan de största prishöjningarna, gjordes en varumärkesundersökning för Gotland där den största negativa förflyttningen kopplat till bilden av Gotland handlade om uppfattningen att Gotland är nära och tillgänglig. Andelen bland den svenska allmänheten som inte instämmer i att Gotland uppfyller detta ökade signifikant, samtidigt som gotlänningarna betygsatte närhet och tillgänglighet som lägst av alla kännetecken. Alltså kan slutsatsen dras att både de som bor och lever här och andra uppfattat att Gotland är mer otillgängligt och hamnat ”längre bort”.

En indikation skulle kunna vara utvecklingen på bostadsmarknaden där vi i dagsläget står med rekordmånga aktiva objekt på Gotland, nästan 600. Färjepriserna är en del i det, kanske bland mycket annat. I osäkra tider är det första folk drar ner på sekundära bostäder (fritidsboenden).

Man kanske kan dra en parallell till Svenskt näringslivs enkätundersökning om det lokala företagsklimatet i Sveriges kommuner. Den enkätfråga där Gotland skiljer sig negativt mest mot resten av Sverige gäller infrastruktur till och från den egna kommunen. Gotland får där betyget 2,4 av företagarna gentemot rikssnittet som ligger på 3,5.

Meit Fohlin
Regionstyrelsens ordförande